

MATERIAŁ POMOCNICZY I

do lekcji:

Religijny wymiar dramatu „Antygona” Sofoklesa.

Sofokles (ur. ok. 496 p.n.e. w Kolonos, zm. 406 p.n.e. w Atenach) – największy obok Ajschylosa i Eurypidesa tragic starożytnej Grecji, a także polityk, dowódca wojskowy oraz kapłan i aktor. Pochodził z bogatej rodziny kupieckiej lub arystokratycznej. Od dzieciństwa był kształcony w myśl **zasady kalokagatii**, polegającej na harmonijnym łączeniu zalet duchowych z cielesnymi. Uczył się więc muzyki, tańca, gimnastyki i poznawał twórczość wielkich poetów.

Pierwszy raz stanął do zawodów dionizyjskich w wieku 28 lat i od razu otrzymał główną nagrodę, pokonując wówczas sławnego już i powszechnie szanowanego Ajschylosa.

Twórczość Sofoklesa odznacza się: głębokim patriotyzmem, konserwatyzmem, tradycyjnością, religijnością, fatalizmem i pesymizmem. Jego tragedie są celowo zbudowanymi dziełami sztuki, o skończonej akcji i starannej charakterystyce postaci.

Bohaterowie Sofoklesa są pogrążeni w rzeczywistości pełnej sprzeczności nie do pogodzenia, przepełnionej konfliktami sił, które nieuchronnie dążą do kolizji. Postacie ze sztuk Sofoklesa bywają także szlachetne i dobre, jednak z drugiej strony samotne w walce ze złem, które mają w samych sobie.

Sofokles zerwał z klasyczną konwencją **trylogii tragediowej** mieszczącej się w ramach tetralogii, której zwieńczeniem był dramat satyrowy. Wprowadził do tragedii trzeciego aktora, zwiększył liczebność chóru z 12 do 15 osób, a także położył ogromne zasługi na polu scenografii, znacznie ją rozbudowując. Nowum jest rola chóru, który w jego tragediach staje się raczej widzem i komentatorem wydarzeń niż ich czynnym uczestnikiem.

Sofoklesowi zawdzięczamy wprowadzenie monologu, za pomocą którego stworzone przez niego postaci zyskały niespotykaną dotąd łatwość wyrażania własnych myśli.

Cykl tebański Sofoklesa należy do drugiej trylogii tragediowej przechowanej do naszych czasów w całości. Pierwszą taką triadą jest *Oresteja* Ajschylosa. Trylogia składa się z następujących części: *Król Edyp*, *Edyp w Kolonie*, *Antygona*.